

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา Journal of BSRU-Research and Development Institute

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565)

Vol. 7 No. 1 (January-June 2022)

ISSN 2774-1176 (Online)

EMAIL

rdibsrju@bsru.ac.th

TELEPHONE

+66-2473-7000 # 1600

WEBSITE

<http://research.bsru.ac.th>

ลงทะเบียนตีพิมพ์วารสาร

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/rdibsrju>

เมื่อความเกลียดชังกลายเป็นของขวัญ: ภาพสะท้อนปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย
ในละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด”

When hatred is given as a gift: Reflections on the problem of violence in Thai society
the series "Gifts for the People You Hate"

อติวิทย์ เชียงคิ้ว (Atiwit Siengkiw)^{1*}

¹โรงเรียนเซนต์คาเบรียล มุลินีนิคมเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

(Saint Gabriel's College of The Saint Gabriel's Foundation, Thailand)

*Corresponding Author. E-mail : Atiwit.sie@g.swu.ac.th

(Received: February 2, 2022; Revised: May 3, 2022; Accepted: May 12, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและภาพสะท้อนปัญหาการกลั่นแกล้งและความรุนแรงในสังคมไทย ที่สะท้อนผ่านละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ละครชุดเรื่องของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด ซึ่งออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง ONE 31 ระหว่างวันที่ 18 ตุลาคม – 20 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และออกอากาศซ้ำระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม – 28 กันยายน พ.ศ. 2564 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง GMM 25 รวม 10 ตอนเป็นตัวบทในการศึกษา ใช้แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม ของ ตรีนิต บัญจกร (2547) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” สะท้อนภาพปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยใน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ภาพสะท้อนความรุนแรงในครอบครัว 2. ภาพสะท้อนความรุนแรงในสถานศึกษา 3. ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4. ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการทุจริตและประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่รัฐ และ 5. ภาพสะท้อนความรุนแรงทางเพศ โดยใช้ “ของขวัญ” ซึ่งมีความรุนแรง 4 ระดับ ได้แก่ ทำให้อับอาย ทำให้เช็ดหรือหวาดกลัว ทำให้บาดเจ็บสาหัส และทำให้เสียชีวิต เป็นเครื่องมือ ซึ่งของขวัญแต่ละระดับเป็นสัญลักษณ์ของการส่งต่อความรุนแรงแทนความปรารถนาดี ทำให้เห็นบทบาทของละครชุดเรื่องนี้ในฐานะวรรณกรรมที่สะท้อนอิทธิพลของสภาพแวดล้อมของสังคมเมืองที่มีต่อโลกทัศน์ของผู้เขียนบท และยังแสดงให้เห็นบทบาทในการชักนำความคิดของผู้ชมให้เข้าใจที่มาและตระหนักถึงผลกระทบของการส่งต่อความรุนแรงระหว่างกันอันจะนำไปสู่การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวในอนาคต

คำสำคัญ : ละครชุด; ภาพสะท้อน; ความรุนแรง; วรรณกรรมกับสังคม

Abstract

This research aimed to analyze the patterns and reflections on the problem of bullying and violence in Thai society, reflected in the “Gift for the People You Hate” series. It's qualitative research. The study's text was taken from the “Gifts for the People You Hate” series broadcasted on channel ONE31 between October 18 th and December 20 th , 2019, and was re-broadcasted on channel GMM 25 between August 30 th and September 28 th , 2021, for the total of 10 episodes. This research used the concept of

the relationship between literature and society of Trisil Boonkajorn (2004) as a conceptual framework. According to the findings, the series Gifts for People You Hate reflected the problems of violence in Thai society for five areas: 1) a reflection on domestic violence; 2) a reflection on school violence; 3) a reflection on social media violence; 4) a reflection on the seriousness of government officials' corruption and misconduct, and 5) a reflection on sexual violence by using "gifts." The "gifts" were representative of the four levels of violence as research tools: embarrassing, frightening, terrifying, and injury and death. Each level of gifts represented the passing of violence rather than amity. It demonstrated the role of this drama series as literature that reflects the urban environment's influence on the author's perception. It also showed the role of guiding the audiences' ideas to understand the origin and impact of the forwarding of violence between them, which will lead to cooperation in the future in solving such problems.

Keywords : Dramatic Series; Reflection; Violence; Literature and Society

บทนำ

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมไทยปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งผ่านหน้าหนังสือพิมพ์หรือสำนักข่าว โดยผู้กระทำความรุนแรงมีทั้งบุคคลในครอบครัว นักเรียน นักศึกษา รวมถึงบุคคลในวัยทำงาน เช่น เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2564 เว็บไซต์สำนักข่าวอมรินทร์ทีวี (2564: ออนไลน์) พาดหัวเกี่ยวกับเหตุการณ์การถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียนว่า “โผล่อีก! นักเรียนมัธยม บูลลี่ เพื่อน วันนี้ (19 มี.ค.64) เว็บไซต์ทวิตเตอร์แชร์คลิป เป็นภาพเหตุการณ์ กลุ่มนักเรียนหญิง ม.ต้น โรงเรียนชื่อดังย่านบางรัก แกล้งเพื่อนโดยการสาธิตน้ำไล้” ข่าวดังกล่าวแสดงให้เห็นปัญหาของการกลั่นแกล้งและการใช้ความรุนแรงในสถานศึกษาซึ่งผู้กระทำเป็นเยาวชน หรือเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ (ออนไลน์: 2564) พาดหัวข่าวการใช้ความรุนแรงระหว่างบุคคลในครอบครัวว่า “พ่อเลี้ยงสุดโหด ทำร้ายลูกเลี้ยงวัยแค่ 6 ขวบ พลเมืองดีเข้าช่วย ฮีโร่จับพ่อเลี้ยงส่งตำรวจ อ้างโมโหไม่ยอมพูดด้วย ด้านเด็กเผยถูกตีตั้งแต่เข้า ส่วนแม่เด็กเงียบไม่ยอมปริปาก อ้างเป็นเรื่องครอบครัว” การใช้ความรุนแรงในกรณีนี้ผู้กระทำเป็นบุคคลในครอบครัว สถานการณ์การใช้ความรุนแรงที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงส่วนน้อยของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และหากพิจารณารูปแบบความรุนแรงจะพบว่ารูปแบบความรุนแรงที่ปรากฏในข่าวมีทั้งความรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจ

โดยปกติวรรณกรรมมีหน้าที่ให้ความสำเร็จอารมณ์แก่ผู้ชมหรืออ่าน แต่หน้าที่อีกประการหนึ่ง คือ การสะท้อนให้เห็นบางแง่มุมหรือบางส่วนของสังคมผ่านโลกทัศน์หรือประสบการณ์ของนักเขียนในขณะนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่า “วรรณกรรมเป็นภาพจำลองของยุคสมัย” (ยุริฉัตร บุญสนิท, 2555, น. 12-12) ด้วยบทบาทบาทของวรรณกรรมในแง่นี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรมอย่างหลากหลาย ตัวอย่างเช่น ปรัชญา เปี่ยมการุณ (2560) ศึกษาเรื่อง การประกอบสร้างสุนทรียะแห่งรัก และภาพสะท้อนสังคมในภาพยนตร์รักของไทย พ.ศ. 2548-2552 กิตติชัย พินโน (2561) ศึกษาเรื่อง “วัยแสพสาแหรกขาด”: ภาพสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมร่วมสมัย ภัสชา น้อยสอาดและนพรัตน์ มัดสมบุรณ์ (2564) ศึกษาเรื่อง ภาพสะท้อนบริบทสังคมจากคำร้องในเพลงลูกทุ่งของครูไพบูลย์ บุตรขัน หรือการศึกษาของ สันติภาพ ชารัมย์ (2564) เรื่อง ภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวัสดิ์ ที่

กล่าวมานี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม จะเห็นว่ามีการศึกษาจากรูปแบบวรรณกรรมที่หลากหลายทั้งนวนิยาย ภาพยนตร์ เพลง รวมถึงการ์ตูน

ละครชุด (Series) เป็นวรรณกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมในสังคมยุคดิจิทัล ซึ่งละครชุดเรื่อง “ของขวัญจากคนที่คุณเกลียด” ได้นำเสนอเนื้อหาสะท้อนให้เห็นผลของความรุนแรงในสังคมอย่างชัดเจน ละครชุดเรื่องนี้ดัดแปลงจากผลงานการ์ตูนของเอกสิทธิ์ ไทยรัตน์ ออกอากาศผ่านทางช่อง ONE 31 และแอปพลิเคชัน Line TV ระหว่างวันที่ 18 ตุลาคม – 20 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และออกอากาศซ้ำ (Rerun) ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม – 28 กันยายน พ.ศ. 2564 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง GMM 25 รวม 10 ตอน เนื้อเรื่องกล่าวถึงความรุนแรงในสังคมซึ่งเกิดจากการส่ง “ของขวัญ” อันเป็นตัวแทนของความเกลียดชังให้แก่กัน ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อร่างกาย ต่อจิตใจ และความรุนแรงทางเพศ ความน่าสนใจของละครชุดเรื่องนี้อยู่ที่การเล่นล้อกับ “ด้านมืด” ในจิตใจของตัวละคร ซึ่งตัวละครทุกตัวในเรื่องล้วนแล้วแต่เคยส่งของขวัญในคนของตัวเอง “เกลียด” ทั้งสิ้น ทำให้ละครชุดปรากฏรูปแบบการใช้ความรุนแรงทั้งในระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน และระดับสังคม

อย่างไรก็ตามละครชุดดังกล่าวทำให้ผู้ชมได้ประจักษ์ถึงบทบาทของวรรณกรรมซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่ในการสร้างความบันเทิงแล้ว วรรณกรรมยังสามารถสะท้อนให้เห็นภาพสังคมผ่านโลกทัศน์ของนักเขียน ด้วยการ “เลือก” เรื่องที่จะเขียน การวางเหตุการณ์ในเรื่อง วิธีการสร้างตัวละคร และอื่น ๆ (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2547: 8) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าในละครชุดเรื่อง “ของขวัญจากคนที่คุณเกลียด” สะท้อนให้เห็นภาพความรุนแรงในด้านใดบ้าง เพื่อชี้ให้เห็นบทบาทสำคัญของวรรณกรรมที่มากกว่าความบันเทิงแต่เป็นการชี้ชวนให้ผู้ชมเกิดความตระหนักในปัญหาความรุนแรงที่สะท้อนผ่านละครชุดเรื่องนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาการกลั่นแกล้งและความรุนแรงในสังคมไทย ที่สะท้อนผ่านละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด”

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยใช้ละครชุด (Series) เรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” บทประพันธ์ของ “เอกสิทธิ์ ไทยรัตน์” ประพันธ์บทและกำกับการแสดงโดย “สโรช น่วมสำราญ” ออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง ONE 31 และแอปพลิเคชัน Line TV ระหว่างวันที่ 18 ตุลาคม – 20 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และออกอากาศซ้ำ (Rerun) ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม – 28 กันยายน พ.ศ. 2564 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง GMM 25 รวม 10 ตอน เป็นตัวบทในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษารูปแบบและภาพสะท้อนปัญหาความรุนแรงในละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด “วรรณกรรมกับสังคม” ของ ตรีศิลป์ บุญขจร (2547) ซึ่งกล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม หมายถึง วรรณกรรมเป็นการสะท้อนมุมมองหรือทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อสังคมทั้งเหตุการณ์และความเป็นไปที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ รวมทั้งค่านิยม ความคิด และอุดมการณ์ของผู้เขียนด้วย

2. สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม หมายถึง สังคมมีอิทธิพลในการกำหนดแนวคิดคิดและโลกทัศน์ของนักเขียนในฐานะที่นักเขียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นผลงานงานจึงสามารถสะท้อนให้เห็นอิทธิพลของสังคมที่มีต่อนักเขียนได้

3. วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม หมายถึง ผลงานของนักเขียนมีอิทธิพลในการชี้นำหรือโน้มน้าวผู้คนในสังคมให้คล้อยตามพฤติกรรมของตัวละคร แนวคิด หรืออุดมการณ์ ที่ปรากฏในผลงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” ทั้ง 10 ตอน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมของ ตรีศิลป์ บุญขจร (2547)

3. สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเป็นบทความวิจัยในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

ผลการวิจัย

1. ลักษณะสำคัญของ “ร้านของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด”

ละครชุดเรื่องของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด กล่าวถึงร้าน “ของขวัญ” ซึ่งมีหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดส่งของขวัญรูปแบบต่าง ๆ ให้กับคนที่ผู้ซื้อรู้สึก “เกลียด” ซึ่งร้านนี้มีลักษณะพิเศษ 2 ประการ ประการแรก ผู้ที่จะพบร้านนี้ได้ต้องเป็นผู้มีความ “เกลียดชัง” อย่างรุนแรงในระดับที่อยากทำร้ายหรือทำให้เสียชีวิต หากความเกลียดไม่ถึงระดับนี้ก็จะไม่สามารถมองเห็นร้านดังกล่าวได้ ดังที่ “เจ้าของร้าน” กล่าวกับผู้กองชัชวาลว่า

เจ้าของร้าน: “...ผู้กองก็พอจะทราบใช่ไหมละครับ ว่าการจะเห็นร้านนี้ได้เราต้องมีคนที่

เกลียดเสียก่อน เกลียดจนอยากจะทำร้าย ก่อนหน้านั้นผู้กองไม่เคยมีความ

เกลียดในระดับนี้มาก่อน ผู้กองก็เลยไม่เห็นร้านผมซะที แต่ตอนนี้มีแล้วแถมเป็นคนพิเศษซะด้วยผมละ ตื่นเต้นจริง ๆ ...”

(GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 9)

หน้าที่สำคัญของร้านของขวัญนี้คือการเปลี่ยนความเกลียดชังนั้นให้เป็น “ของขวัญ” ตามระดับความรุนแรง (Level) ที่ลูกค้าต้องการ เริ่มตั้งแต่ ระดับที่ 1 ทำให้ผู้รับรู้อาย ระดับที่ 2 ทำให้ผู้รับเข็ดหรือรู้สึกหวาดกลัว ระดับที่ 3 ทำให้ผู้รับได้รับบาดเจ็บสาหัส และระดับที่ 4 ทำให้ผู้รับเสียชีวิต ซึ่งของขวัญแต่ละระดับจะปรากฏสัญลักษณ์ที่มีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 1 ระดับของของขวัญจากของร้านของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด

ที่มา: <https://www.one31.net/news/detail/15431>

ลักษณะพิเศษประการที่ 2 คือ ในการซื้อของขวัญแต่ละครั้งเจ้าของร้านมิได้คิดมูลค่าของสินค้าเป็นเงินแต่ผู้ซื้อต้องแลกด้วย “อายุขัย” ของผู้ซื้อ ดังที่เจ้าของร้านอธิบายให้ปรานค์ฟังว่า

เจ้าของร้าน: “อันนี้เป็นกระดาดหิซุเลเวล 1 ทำให้อาย ตัวกระดาดจะฉาบสาร สกัพิเศษมาจากหามาอยู่อินโดฯ...”

ปรานค์: “แล้วมันราคาก็บาทละคะ”

เจ้าของร้าน: “ราคาที่จ่ายไม่ใช่เงินครับ แต่เป็นอายุขัย”

(GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 1)

การสนทนาระหว่างปรานค์ในฐานะลูกค้าและเจ้าของร้านแสดงให้เห็นว่าการซื้อของขวัญแต่ละครั้งผู้ซื้อต้องแลกด้วยอายุขัยของตัวเอง ยิ่งของขวัญมีความอันตรายสูงยิ่งต้องใช้อายุขัยในการแลกมากขึ้นเท่านั้น และการแลกของขวัญด้วยอายุขัยนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงในระหว่างตัวละครในเรื่อง

นอกจากนี้ในละครชุดแต่ละตอนยังกำหนดช็อตตอน ซึ่งถือเป็น “แก่น” ที่ใช้ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวละคร ความขัดแย้งของตัวละคร และรูปแบบการส่งของขวัญ ที่สอดคล้องกันและทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจที่มาของความขัดแย้งของตัวละครได้ชัดเจน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนและระดับความรุนแรงของของขวัญที่ปรากฏในแต่ละตอน

ตอน	ช็อตตอน	จำนวนของขวัญ (ชิ้น)				รวม
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	
1	ของขวัญจากเพื่อนสนิท	1	1	-	1	3
2	ของขวัญจากคนแอบรัก	1	2	-	-	3
3	ของขวัญจากคนสูญเสีย	-	1	-	3	4
4	ของขวัญจากคนไม่รู้จักรัก	-	1	1	-	2
5	ของขวัญจากคนไร้ค่า	-	-	-	1	1
6	ของขวัญจากคนที่หวังดี	-	2	-	4	6
7	ของขวัญจากคนหลอกลวง	-	2	-	-	2
8	ของขวัญจากความถูกต้อง	-	-	-	2	2
9	ของขวัญจากคนที่คุณรัก	-	-	-	-	0
10	ของขวัญจากคนที่คุณเกลียด	-	-	-	-	0
รวม		2	9	1	11	23

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าของขวัญที่ปรากฏในเรื่องมีจำนวน 23 ชิ้น ระดับความรุนแรงที่ปรากฏมากที่สุดคือของขวัญระดับ 4 จำนวน 11 ชิ้น รองลงมาคือของขวัญระดับ 2 จำนวน 9 ชิ้น ของขวัญระดับ 1 จำนวน 2 ชิ้น และของขวัญระดับ 3 จำนวน 1 ชิ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตอนที่ปรากฏจะพบว่าของขวัญทั้งหมดปรากฏในตอนที่ 1 – 8 เท่านั้น ส่วนตอนที่ 9 และ 10 ไม่ปรากฏของขวัญ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื้อหาในตอนที่ 1 – 8 เป็นช่วงที่ผู้กองซัซเริ่มเข้ามามีส่วนในการสืบสวนคดีต่าง ๆ นับว่าส่วนของการปูพื้นและการผูกปมความขัดแย้งของเรื่อง จึงต้องใช้ของขวัญหลายชนิดเพื่อให้ผู้ชมสนใจและติดตาม ส่วนตอนที่ 9 เป็นส่วนของจุดสูงสุดของเรื่องผู้เขียนใช้ปมความขัดแย้งที่ดำเนินมาตั้งแต่ตอนที่ 1 ในการดำเนินเรื่องเข้าสู่จุดคลายปม คือผู้กองซัซรับรู้ความลับว่าพ่อของตัวเองเป็นตำรวจที่ทุจริต ส่วนตอนที่ 10 เป็นส่วนที่ปมปัญหาทุกอย่างได้รับการเปิดเผยแล้วจึงไม่จำเป็นต้องใช้ของขวัญในดำเนินเรื่อง นอกจากนี้การปรากฏของขวัญในระดับ 4 มากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงในละครชุดเรื่องนี้เน้นการทำให้ฝ่ายตรงข้ามเสียชีวิตเป็นหลัก

2. ละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” กับภาพสะท้อนความรุนแรงในสังคม

จากศึกษาละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” ผู้วิจัยพบภาพสะท้อนปัญหาความรุนแรงในสังคม 5 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนความรุนแรงในครอบครัว ภาพสะท้อนความรุนแรงในสถานศึกษา ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการทุจริตและประพฤตินิคมของเจ้าหน้าที่รัฐ และภาพสะท้อนความรุนแรงทางเพศ ดังนี้

2.1 ภาพสะท้อนความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (2550) ให้ค่านิยามของความรุนแรงในครอบครัวไว้ว่า “การกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่จิตใจ ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว” ซึ่งละครชุดเรื่องของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียดสะท้อนภาพความรุนแรงในครอบครัวอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะการที่ผู้ปกครองลงโทษเด็กด้วยการ “ตี” โดยปราศจากการอธิบายเหตุและผล และมักอ้างว่าเป็นการ “ตีเพราะรัก” ทำให้เด็กซึมซับและเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรงเป็นการแสดงความรัก ดังเช่นกรณีของ “ไอ้ต” ซึ่งแม่ลงโทษไอ้ตด้วยการตีและทำร้ายร่างกายมาตั้งแต่เด็ก ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ไอ้ตซึ่งถูกแม่เลี้ยงดูด้วยความรุนแรงตั้งแต่เด็ก

ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 2)

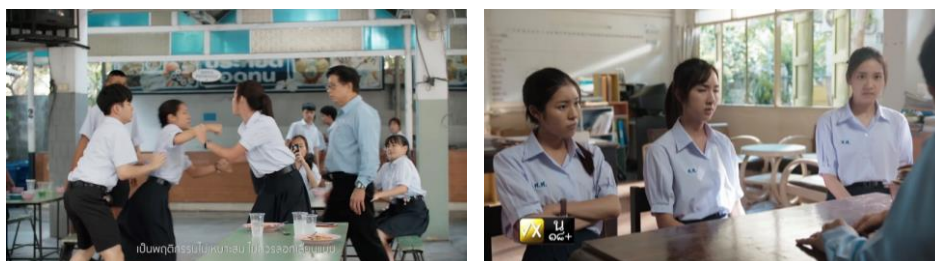
จากภาพจะเห็นว่าแม่ลงโทษไอ้ตเนื่องจากหนีไปเล่นนอกบ้านด้วยการดูตัวอย่างรุนแรงและใช้เชือกมัดไอ้ตเพื่อไม่ให้ออกจากบ้าน ละครชุดเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นชัดเจนถึงการใช้ความรุนแรงในครอบครัว

ด้วยใช้กำลังมากกว่าการสอน ทำให้ “บ้าน” สถานที่ซึ่งได้ชื่อว่าปลอดภัยที่สุดสำหรับทุกคน กลายเป็นสถานที่ปลูกฝังค่านิยมการใช้ความรุนแรง สอดคล้องกับสถิติความรุนแรงในครอบครัวล่าสุดระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 - สิงหาคม พ.ศ. 2564 ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2564: ออนไลน์) พบว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้ถูกระทำจากความรุนแรงในครอบครัวจำนวน 2,005 ราย และทั้งหมดนี้กว่าร้อยละ 64 เป็นความรุนแรงทางร่างกาย แม้ว่าจะมีกฎหมายคุ้มครองแต่ผู้เสียหายกว่าร้อยละ 76 ไม่มีการแจ้งความดำเนินคดี สถิตินี้แสดงให้เห็นว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยังคงถูกละเลยจากคนรอบข้าง เช่นเดียวกับกรณีของไอต ทำให้ไอตกลายเป็นผู้ส่งต่อความรุนแรงไปยังเพื่อคนอื่น ๆ โดยเฉพาะปรางค์

2.2 ภาพสะท้อนความรุนแรงในสถานศึกษา

ความรุนแรงในสถานศึกษา หมายถึง การใช้กำลังหรือวิธีอื่น ๆ เพื่อมุ่งทำร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายและจิตใจภายในขอบเขตของสถานศึกษา ซึ่งฐาศุภร์ จันประเสริฐ (2554: 4-5) กล่าวถึงสาเหตุของการกระทำความรุนแรงในสถานศึกษาว่าเกิดจากสาเหตุ 5 ประการ ได้แก่ ประการแรกเกิดจากนักเรียนขาดวุฒิภาวะในการยับยั้งชั่งใจ ประการที่ 2 เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและความรุนแรงในครอบครัว ประการที่ 3 เกิดจากพฤติกรรมเลียนแบบและต้องการละเมียดระเบียบโรงเรียน ประการที่ 4 เกิดจากการรับสื่อที่ปรากฏเนื้อหาความรุนแรง และประการสุดท้ายเกิดการซึมซับวัฒนธรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม

ในละครชุดเรื่องนี้สะท้อนปัญหาความรุนแรงในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จากความขัดแย้งระหว่าง “ปรางค์” “นิวเอียร์” และ “พลอย” เนื่องจากนิวเอียร์ใช้วาจาเสียดสีกล่าวหาว่าปรางค์เป็นเพื่อนกับพลอยเพื่อหวังผลประโยชน์ จึงเกิดการโต้เถียงกันระหว่างปรางค์กับนิวเอียร์และนำไปสู่การใช้กำลังทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองเข้ามาห้ามและนำตัวทั้งหมดไปสอบถามข้อเท็จจริง ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การใช้กำลังทำร้ายร่างกายของปรางค์และนิวเอียร์ จนถูกลงโทษจากฝ่ายปกครอง
ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 1)

เหตุการณ์ครั้งนี้พลอยก็ให้การกับฝ่ายปกครองว่าปรางค์เป็นฝ่ายผิด ทำให้ปรางค์โกรธพลอยมาก จึงคิดแก้แค้นด้วยการส่งของขวัญระดับ 2 เป็นนายนาลคำผิดที่มีสารเคมีชนิดพิเศษให้พลอย แต่ด้วยความบังเอิญคนที่ใช้ของขวัญนั้นกลับกลายเป็นนิวเอียร์และพิษของสารเคมีนั้นทำให้นิวเอียร์เสียชีวิตในที่สุด

จะเห็นว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นความรุนแรงซึ่งเกิดจากการใช้วาจาในเสียดสีและการใช้กำลังทำร้ายร่างกาย ซึ่งกำลังเป็นปัญหาสำคัญและส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำทั้งทางร่างกายและจิตใจ จากการสำรวจของเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2563 พบว่าเด็กอายุระหว่าง 10 – 15 ปี ในโรงเรียนเคยถูกกลั่นแกล้งร้อยละ 91.79 ในจำนวนนี้ถูกกลั่นแกล้งด้วยความรุนแรงถึงร้อยละ 62.07 และการใช้วาจาเสียดสีร้อยละ 41.78 (กรุงเทพธุรกิจ, 2563: ออนไลน์) ซึ่งละครชุดเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาและค่านิยมการใช้ความรุนแรงในโรงเรียนซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงต่อร่างกายและปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนในอนาคต

2.3 ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ความรุนแรงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง การใส่ร้ายด้วยข้อมูลเท็จ การบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือการใช้ถ้อยคำพรูหาทหยาบคาย ซึ่งการกระทำเหล่านี้จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ถูกระทำในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และการใช้ชีวิตประจำวัน (สุภาวดี เจริญวานิช, 2560: 641-662) การใช้ความรุนแรงผ่านสื่อออนไลน์เป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อจิตใจ เป็นปัญหาสำคัญที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมยุคดิจิทัล ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเสรี ละครชุดเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นปัญหา การทำให้อับอาย การดูหมิ่น เหยียดหยามผ่านสื่อสังคมออนไลน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ “ปรางค์” นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่กำลังมีชื่อเสียงจากการประกวดศิลปินกลุ่ม (Girl Group) ซึ่งมีผู้ส่งของขวัญเป็นกระดาศทพิษชุนาบสารสกัดพิเศษมาจากหมามุ่ย (ระดับ 1) ให้กับเธอ ผลของกระดาศทพิษชุนาบทำให้ปรางค์มีอาการคันบริเวณอวัยวะเพศอย่างรุนแรงจนต้องใช้มือเกาต่อหน้าผู้โดยสารบนรถโดยสารสาธารณะ เหตุการณ์นี้ทำให้ผู้โดยสารคนอื่นตื่นตกใจต่างก็ถ่ายวิดีโอพร้อมกับโพสต์ลงในสื่อสังคมออนไลน์และแพร่กระจายอย่างรวดเร็วจนเกิดเป็นแฮชแท็ก “#ปรางค์คันจี” ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การส่งต่อคลิปเหตุการณ์บนรถประจำทางทำให้ปรางค์เกิดความอับอาย
ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 1)

เหตุการณ์นี้เป็นความรุนแรงทางจิตใจที่ทำให้ปรางค์รู้สึกอับอายทั้งจากการแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์และการใช้ถ้อยคำในการล้อเลียน ดูถูก เหยียดหยาม ของกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการซ้ำเติมความอับอายให้มากขึ้นอีก ดังนี้

นิวเอียร์: “พวกแก ช่วงนี้มีแฮชแท็กอะไรที่มันดัง ๆ อะ”
กลุ่มเพื่อน: “อ้อ ใช่แฮชแท็กที่มีอักษรย่อ ป.ปลา ปะ”
นิวเอียร์: “ป.ปลา ป.ปลา ป.ปลา อ้อ จำได้และ ปรางค์คันจี นี่ไม่ค่อยได้ล้าง
หรือ แก่ได้กลิ่นอะไรปะ อื้อหือ”

(GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 1)

จะเห็นว่าเหตุการณ์ในเรื่องสะท้อนให้เห็นความรุนแรงจากสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการส่งต่อข้อความ ภาพ หรือวิดีโอ ทำให้ผู้อื่นรู้สึกอับอายและเสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มักพบในปัจจุบัน เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทุกคนมีเสรีภาพเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้อย่างไร้ข้อจำกัด โดยในปี พ.ศ. 2564 เว็บไซต์ We are social ได้เผยแพร่รายงานพฤติกรรมการใช้งานสื่อดิจิทัลผ่านอินเทอร์เน็ตจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก (Digital 2021 Global Overview Report) ในส่วนของประเทศไทยพบว่า คนไทยมีบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทุกประเภทรวม 55 ล้านบัญชี สื่อที่มีผู้ใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ YouTube ร้อยละ 94.2 Facebook ร้อยละ 93.3 และ Line ร้อยละ 86.2 ตามลำดับ (We are social, 2021: 24-42) ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าว ละครชุดเรื่องนี้กำลังสะท้อนให้เห็นปัญหาจากการใช้สื่อ

ออนไลน์เกินขอบเขต จนทำให้เกิดผลกระทบทางจิตใจแก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นเป็นปัญหาที่ทุกคนมณสังคมต้องช่วยกัน
แก้ไข

2.4 ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ

การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะ
เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ (อภิชาติ พานสุวรรณ, 2564, น.485 - 486)
ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันของคนสังคม ในละครชุดเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นปัญหานี้อย่าง
ชัดเจนผ่านเรื่องราวของ “ครูчим” ซึ่งต้องการให้โรงพยาบาลรักษาอาการป่วยของ “เอก” ผู้เป็นคนรักอย่าง
เร่งด่วน แต่แพทย์ “ลัดคิว” ไปรักษาอาการให้กับญาติของนายศุภสิทธิ์ซึ่งนักรการเมืองชื่อดังก่อน หลังจากนั้น
นายศุภสิทธิ์จึงตอบแทนด้วยการมอบ “ซอง” และกระเช้าเป็นสินน้ำใจพร้อมกับกล่าวว่า “ยังไงผมก็ต้อง
ขอขอบพระคุณคุณหมอมากเลยนะครับที่ช่วยดูแลผมเป็นอย่างดีเลย นี่ถ้าไม่ได้คุณหมอช่วยลัดคิวให้ผมละก็ผม
คงแย่แน่” (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 5) ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 นายศุภสิทธิ์มอบสินน้ำใจแก่แพทย์เพื่อตอบแทนที่ลัดคิวการรักษา
ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 5)

การกระทำนี้ทำให้ครูчимที่บังเอิญเห็นเหตุการณ์รู้สึกว่าคุณ “แพทย์” ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังมีการรับ “ซอง” ซึ่งในบริบทนี้ผู้ชมสามารถอนุมานได้ว่าเป็นเงิน
ผลประโยชน์จากนายศุภสิทธิ์ซึ่งถือเป็นทุจริตต่อหน้าที่ การลัดคิวเพื่อรักษาให้แก่ญาติของนายศุภสิทธิ์ส่งผลให้
เอกกลายเป็นเจ้าชายนิรทราและกลายเป็นปมความแค้นของครูчимที่ตั้งใจว่าต้องเอาชีวิตนายศุภสิทธิ์ให้ได้ เมื่อ
สบโอกาสครูчимจึงลงมือทำร้ายนายศุภสิทธิ์เพื่อแก้แค้นซึ่งเกิดจากอิทธิพลและการทุจริตต่อหน้าที่ของแพทย์
ดังภาพที่ 6

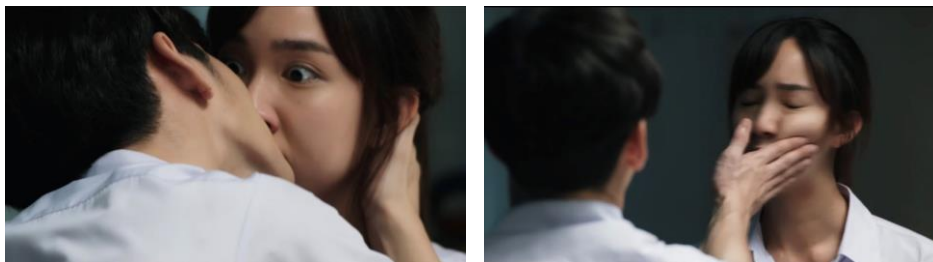
ภาพที่ 6 ครูчимพยายามทำร้ายนายศุภสิทธิ์เพื่อแก้แค้น
ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 5)

เหตุการณ์การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในละครชุดเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่าทุ
การจจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นปัญหาสำคัญที่สังคมไทยในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากองค์กร
โปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้จัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption

Perception Index) ในปี พ.ศ. 2564 ของประเทศไทยได้คะแนนเพียง 35 คะแนน จาก 100 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 110 จาก 180 ประเทศทั่วโลก (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, ออนไลน์) ดังนั้นละครชุดเรื่องนี้กำลังสะท้อนให้ผู้ชมตระหนักถึงการใช้ความรุนแรงซึ่งมีที่มาจากการทุจริตและประพฤตินิยมชอบต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องปัญหานี้อาจส่งผลให้เกิดความรุนแรงดังเช่นเรื่องราวของครูซิมต่อไปอีกไม่รู้จบ

2.5 ภาพสะท้อนความรุนแรงทางเพศ

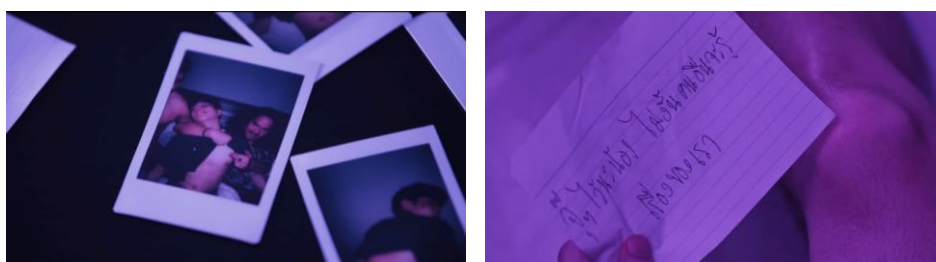
ความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำโดยใช้ความรุนแรงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเพศ เช่น การลวนลาม การข่มขู่ คุกคาม หรือการข่มขืน ทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความเสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ภัทรวดี แก้วเทศ, 2558, น. 14) ซึ่งละครชุดเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นความรุนแรงทางเพศผ่านตัวละคร “ไอ้ต” พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเพศของไอ้ตนั้นมาจากการเลี้ยงดูของแม่ ซึ่งมักจะตีและดุด่าไอ้ตโดยอ้างว่าเป็นการแสดงความรัก เมื่อโตขึ้นไอ้ตจึงเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรงเป็นการแสดงความรัก ในขณะที่ไอ้ตตามจับปรานค์ไอ้ตได้ “จูบ” ปรานค์ โดยที่ปรานค์ไม่ได้ยินยอม ปรานค์จึงตบหน้าไอ้ตและไอ้ตก็ตบหน้าปรานค์กลับทันทีเพราะคิดว่ามันเป็นการแสดงความรักตามที่แม่เคยบอก เห็นได้ชัดว่าการกระทำของไอ้ตถือเป็นใช้ความรุนแรงและการคุกคามทางเพศ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การใช้ความรุนแรงและการคุกคามทางเพศของไอ้ต

ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 2)

นอกจากนี้ ไอ้ต ก็ตกอยู่ในสถานะผู้ถูกกระทำเช่นเดียวกัน เนื่องจาก “หนึ่ง” พี่ชายของปรานค์ทราบว่าไอ้ตมีความคิดในทางลบกับน้องสาว ประกอบกับหนึ่งมีภาระหนี้ในระบบและเจ้าหนี้ขอให้หนึ่งมียอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยเพื่อแลกกับการยกภาระหนี้ทั้งหมดให้ หนึ่งต่อรองว่าจะส่งตัวไอ้ตไปแทน เพื่อแก้แค้นที่ไอ้ตคิดไม่ซื่อกับน้องสาว โดยหนึ่ง “ล่อลวง” ไอ้ตไปส่งให้กับเจ้าหนี้ โดยใช้ของขวัญซึ่งเป็นน้ำหอมเพิ่มอารมณ์ทางเพศทำให้ไอ้ตไม่รู้สีกตัวและถูก “ข่มขืน” นอกจากนี้ยังถูกข่มขู่ห้ามมิให้เปิดเผยเรื่องนี้แก่ผู้อื่นด้วย ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ไอ้ตถูกล่วงละเมิดทางเพศและถูกข่มขู่

ที่มา: (GMM TV Official, 2562: ตอนที่ 3)

การถูกข่มขืนและถูกข่มขู่สร้างความกระทบกระเทือนต่อจิตใจของโอดอย่างรุนแรง ส่งผลให้โอดปลีกตัวออกจากสังคม เก็บตัว ไม่ยอมเผชิญหน้ากับบุคคลภายนอก และเกิดความรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า จะเห็นว่าละครชุดเรื่องนี้พยายามสะท้อนให้เห็นปัญหาการใช้ความรุนแรงทางเพศ ทางารคุกคาม การข่มขืน และการข่มขู่ อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งกับเพศหญิงและเพศชายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่เป็นเยาวชน สอดคล้องกับสถิติของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี ซึ่งเปิดเผยว่าในปี พ.ศ. 2564 มูลนิธิได้รับการร้องทุกข์คดีเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ ข่มขืน อนาคต จำนวน 741 ราย ซึ่งผู้กระทำเป็นแฟนหรือเพื่อนมากขึ้น 154 ราย (มติชน, 2564, ออนไลน์) ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่ละครชุดนำเสนอเป็นการสะท้อนสถานการณ์ทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้นและต้องการให้ผู้ชมตระถึงผลเสียปัญหาเหล่านี้

ทั้งหมดนี้เป็นภาพปัญหาความรุนแรงในสังคมที่สะท้อนผ่านโลกทัศน์ของผู้เขียนบทละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” แม้ว่าละครชุดจะเป็นวรรณกรรมที่มีหน้าที่ในการสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม แต่ภายใต้ความบันเทิงนั้นผู้เขียนบทและผู้กำกับได้สะท้อนมุมมองที่มีต่อ “ด้านมืด” ในจิตใจมนุษย์และแสดงออกผ่านพฤติกรรมของตัวละคร โดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมเป็น “วัตถุดิบ” ในการ “ปรุง” ละครชุดเรื่องนี้ให้ได้วรรณกรรมจริง ทำให้ผู้ชมเข้าใจความเป็นไปของตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องผ่าน “ประสบการณ์ร่วม” ของตนกับผู้เขียนในฐานะผู้ที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

อภิปรายผล

การศึกษาภาพสะท้อนปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยจากละครชุดเรื่อง “ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด” พบว่า เหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่องสะท้อนให้เห็นมิติความรุนแรงในสังคม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนความรุนแรงในครอบครัว 2) ภาพสะท้อนความรุนแรงในสถานศึกษา 3) ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4) ภาพสะท้อนความรุนแรงจากการทุจริตและประพฤตินิคมของเจ้าหน้าที่รัฐ และ 5) ภาพสะท้อนความรุนแรงทางเพศ นอกจากภาพสะท้อนปัญหาการใช้ความรุนแรงทั้ง 5 ด้านที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว จะเห็นว่าละครชุดเรื่องนี้ยังเสนอให้เห็นที่มาของปัญหาการใช้ความรุนแรง ได้แก่

ปัญหาการใช้ความรุนแรงของโอดเกิดจากการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงเป็นหลัก ทำให้โอดเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรงเป็นการแสดงรัก ซึ่งสะท้อนให้ผู้ชมตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของสถาบันครอบครัวในการอบรม เลี้ยงดู ให้ความรัก และความอบอุ่นแก่ลูก เพื่อสร้างให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีให้ของสังคม หากสถาบันครอบครัวไม่ตระถึงความสำคัญในแง่แล้ว ก็จะกลายเป็นสถาบันที่บ่มเพาะปัญหาและส่งต่อปัญหานั้นเข้ามาสู่สังคมส่วนรวมในที่สุด

การใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาระหว่างปรานค์และนิเวียร์ สะท้อนให้เห็นความสำคัญของสถาบันการศึกษาในการให้ความรู้และขัดเกลาให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักการใช้วาจาที่สุภาพ มีเหตุผล รวมทั้งรู้จักการยับยั้งชั่งใจ และไม่ใช้กำลังตัดสินปัญหา ทั้งนี้เพื่อไม่ให้สถานศึกษากลายเป็นพื้นที่ในการแสดงออกซึ่งความรุนแรงระหว่างนักเรียนซึ่งจะกลายเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต

การใช้สื่อออนไลน์เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนบทต้องการสะท้อนให้เห็นปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีอย่างผิดวิธี ทำให้ผู้อื่นอับอาย ถูกเกลียดชัง และส่งผลกระทบโดยตรงต่อจิตใจของผู้ถูกกระทำดังเช่นที่เกิดขึ้นกับปรานค์ ดังนั้นผู้ชมจึงต้องตระหนักถึงการใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกต้อง และระมัดระวังโดยเฉพาะการส่งข้อความ รูปภาพ หรือสื่อต่าง ๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งถือเป็นการกระทำที่มีความผิดตามกฎหมาย

การทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้เขียนบทต้องการชี้ให้เห็นความเสียหายและผลที่เกิดจากการละเว้นหรือเลือกปฏิบัติเนื่องจากอาจส่งผลถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในฐานะผู้ใช้บริการ ดังเช่นกรณีของเอกคนรักของครูชิมที่ต้องกลายเป็นเจ้าชายนิทราจากการเลือกปฏิบัติของแพทย์

นอกจากนี้การใช้ความรุนแรงทางเพศ เป็นอีกประเด็นหนึ่งซึ่งผู้เขียนบทสะท้อนให้เห็นความเป็นไปของสังคมในปัจจุบันว่า “วัยรุ่น” เป็นวัยที่ต้องการความรัก อยากรู้ อยากลอง จึงมีการแสดงออกทางเพศอย่างหลากหลาย ในกรณีของไอต์และปรานค์ถือว่าเป็นความรักที่เกิดจากความไม่เข้าใจกันจึงนำไปสู่การปัญหาการคุกคามทางเพศโดยที่อีกฝ่ายไม่ยินยอม นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าการข่มขืน การข่มขู่ และการใช้ความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นได้กับทั้งเพศหญิงและเพศชาย รวมทั้งชี้ให้เห็นผลกระทบต่องิตใจของผู้ถูกกระทำอีกด้วย

นอกจากภาพสะท้อนทางสังคมที่กล่าวมาแล้วประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือการใช้ “ของขวัญ” ซึ่งแต่เดิมถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักและความปรารถนาดีที่จะส่งให้แก่กันในโอกาสพิเศษกลายเป็นสัญลักษณ์ของความเกลียดและความรุนแรงที่ส่งถึงกัน โดยมี “เจ้าของร้าน” เป็นผู้จัดหาและจัดส่งไปยังผู้รับ ผู้วิจัยเห็นว่าตัวเจ้าของร้าน เป็นสัญลักษณ์แทน “สัญญาตญาณฝ่ายต่ำ” ของมนุษย์ ที่จะกำหนดว่าจะโกรธใคร เกลียดใคร กลั่นแกล้งหรือทำร้ายใคร ส่วนการที่จะมองเห็นร้านของขวัญนี้ได้จะต้องมีความโกรธหรือเกลียดเท่านั้นผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสัญลักษณ์ของสภาวะ “ขาดสติ” เนื่องจากสติเป็นตัวควบคุมความปกติของมนุษย์เมื่อใดก็ตามที่ขาดสติก็จะเปิดโอกาสให้สัญญาตญาณฝ่ายต่ำได้ทำงาน ผู้คนจึงสามารถพบกับ “เจ้าของร้าน” ที่พร้อมจะส่งต่อความโกรธและความรุนแรงสู่ผู้อื่นได้ ในทางกลับกันเมื่อใดที่มีสติพึงระงับความโกรธไว้ได้ก็จะมีโอกาสได้พบเจ้าของร้านและร้านของขวัญนี้

ส่วนประเด็นการใช้ “ของขวัญ” นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าของขวัญในละครชุดเรื่องนี้เป็นสัญลักษณ์ของการส่งต่อความเกลียดชังในสังคมซึ่งผู้คนเริ่มขาดความเอื้ออาทรและความปรารถนาดีต่อกัน ต่างคนต่างอยู่ ต่างแสวงหาเพียงประโยชน์ของตนเท่านั้น ทำให้ในบางครั้งความปรารถนาดีถูกมองว่าเป็นการ “ก้าวก่าย” เรื่องส่วนตัว สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นภาพจำลองของความเป็น “สังคมเมือง” ในโลกทัศน์ของผู้เขียนบท ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสภาพของสังคมยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยความไม่ไว้วางใจ ความเห็นแก่ตัว และความรุนแรง ซึ่งสามารถส่งต่อถึงกันผ่านสังคมออนไลน์ได้ง่ายกว่าการส่งต่อความปรารถนาดี

การใช้ “อายุขัย” ในการซื้อของขวัญแทนเงิน เป็นประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งนี้เป็น “สาร” ที่ผู้เขียนต้องการเตือนสติผู้ชมว่าการส่งต่อความโกรธหรือการใช้ความรุนแรงจะต้องแลกมาด้วยชีวิตของตัวเอง ยิ่งของขวัญมีระดับความรุนแรงสูงมากก็จะใช้อายุขัยมาก ซึ่งผู้วิจัยตีความว่าทุกคนล้วนมีความเกลียดเป็นของตัวเอง แต่เมื่อใดที่เราส่งต่อความโกรธและความรุนแรงให้ผู้อื่น เท่ากับเราทำร้ายตัวเอง ยิ่งมีความเกลียด เคียดแค้น มากเท่าใด ก็ยิ่งทำร้ายตัวเองมากเท่านั้น

ละครชุดเรื่องนี้เป็นอีกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมตามแนวคิดของตรีศิลป์ บุญขจร (2547) ในการสะท้อนแง่มุมทางสังคมโดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา พร้อมทั้งชี้ให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาการใช้ความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงในสถานศึกษา ความรุนแรงจากสื่อออนไลน์ ความรุนแรงจากการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ และความรุนแรงทางเพศ รวมถึงเห็นถึงต้นกำเนิดของความรุนแรงในสังคมผ่านโลกทัศน์ของผู้เขียนบท ซึ่งสุดท้ายแล้วการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงจะเป็นการทำร้ายผู้กระทำเองและยิ่งจะเป็นผูกปมปัญหาให้แน่นเพิ่มขึ้นไม่รู้จบ ดังนั้นในฐานะเพื่อนมนุษย์สมควรอย่างยิ่งที่จะรู้จักระงับความโกรธและการใช้ความรุนแรงซึ่งกันและกัน ดังพุทธพจน์ที่ว่า “อกุโณธเน ชินเณ โภธัง พิงชนะคนโกรธ ด้วยความไม่โกรธ” (กรมการศาสนา, 2525: 37) หากปฏิบัติได้ดังนี้สังคมก็จะปราศจากการกลั่นแกล้งและการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพสะท้อนปัญหาการกลั่นแกล้งและความรุนแรงในสังคมจากสื่อประเภทละครชุด หากมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการนำเสนอปัญหาการกลั่นแกล้งและความรุนแรงในสื่อต่างชนิด เช่น การ์ตูน ละคร ภาพยนตร์ จะทำให้เห็นภาพสะท้อนในมุมมองที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปหากมีการออกแบบสอบถามประกอบกับสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ชมละครชุดที่นำเสนอประเด็นความรุนแรง เพื่อสำรวจผลกระทบหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งสามารถต่อยอดเป็นงานวิจัยในประเด็นอื่น ๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2525). พระไตรปิฎก ฉบับหลวงเล่มที่ 25. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2564). สถิติความรุนแรงในครอบครัวตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2563 – เดือนสิงหาคม 2564. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.dwf.go.th>.
- กิตติชัย พินโน. (2561). “วัยแสบสาแหรกขาด”: ภาพสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมร่วมสมัย. *Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และ ศิลปะ* 11(2) : 255 – 270
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563, 9 มกราคม). ‘บูลลี่’ เด็กไทยติดอันดับ 2 ของโลก. กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/>
- ช่องวัน. (2562). 4 อันดับ ของขวัญเพื่อคนที่คุณ “เกลียด” สำหรับ วันฮาโลวีน นี้! [ภาพ] สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564 <https://www.one31.net/news/detail/15431>
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547). นวนิยายกับสังคมไทย 2475 – 2500 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยรัฐ. (2564, 14 กรกฎาคม). พ่อเลี้ยงโหด ทูตี่ 6 ขวบ “หน้าปูด-ตาปิด” อ่างอุณเด็กไม่ยอมพูดด้วย. ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.thairath.co.th>
- ปรัชญา เปี่ยมการณ. (2560). การประกอบสร้างสุนทรียะแห่งรัก และ ภาพสะท้อนสังคมในภาพยนตร์รักของไทย พ.ศ. 2548-2552. *วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม* 5(1) : 62 - 71
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. (2550, 14 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่มที่ 124 ตอนที่ 41 ก. : 1-8).
- ภัทรวดี แก้วเทศ. (2558). ความคิดเห็นต่อความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา เนื้อหาความรุนแรงบนสื่อออนไลน์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัสชา น้อยสอาดและนพรัตน์ มัดสมบุรณ์. (2564). ภาพสะท้อนบริบทสังคมจากคำร้องในเพลงลูกทุ่งของครูไพบูลย์ บุตรขัน. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* 16(2) : 148 – 162
- มติชน. (2564, 14 ธันวาคม). ปัญหาเยอะ! “มูลนิธิปวีณา” เผยปีนี้รับเรื่องร้องทุกข์กว่าหมื่นเรื่อง. มติชนออนไลน์. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.matichon.co.th/>
- ยุรฉัตร บุญสิน. (2555). วรรณกรรมกับสังคมเมือง ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณคดีไทย หน่วยที่ 8 - 15. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

สันติภาพ ชารัมย์. (2564). ภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวัสดิ์. *วิธี
วรรณสาร*. 5(2) : 209 – 236

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *Corruption Perception Index 2021*.
สืบค้น 1 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.nesdc.go.th/>

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2544). *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.

อลิน ทองประสม. (2562). *รีวิวซีรีส์ ของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด: ฉากแรกก็แจกของขวัญกันซะแล้ว*.
สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564. <https://www.beartai.com/>

อมรินทร์ทีวี. (2564, 19 มีนาคม) *โผล่อีก! คลิป นร.หญิงโรงเรียนดัง สาदन้า บูลลี่. อมรินทร์ทีวี*. สืบค้น 1
พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.amarintv.com/>

GMM TV Official. (2562). *ละครชุดของขวัญเพื่อคนที่คุณเกลียด* [วิดีโอ]. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2564. จาก
[https://www.youtube.com/GMMTV OFFICIAL](https://www.youtube.com/GMMTVOFFICIAL).

We are social. (2021). *Digital 2021 Global Overview Report*. Retrieved November 1, 2021
from <https://datareportal.com/reports/digital-2021-Thailand>